

Alman Dili ve Edebiyatı camiasında Hiciv-Yiğın-Göçmen edebiyatı uzmanı olarak tanınan Prof. Dr. Yüksel Baypınar'a Armağan olarak hazırlanan bu kitap dört bölümden oluşmaktadır: 1) "Onun Öyküsü", 2. "Onu Yazanlar", 3. "Onu Ananlar" ve 4. "Ona Adananlar".

Kendisine armağan olarak düşünölen kitabın içeriğinin güzel bir tevafukla, hep bizzat çalıştığı konu ve/ya yazarlara yönelik yazılardan oluşmuş olduğunu görüyoruz. Bu, bizi olduğu kadar okuru da mutlu edeceğine inandığımız önemli bir noktadır.

Hazırladığımız bu mutevazı kitapla 2003 yılında aramızdan ayrılan Hocamızı rahmetle ve şükran duygularıyla anıyoruz.

 hiperyayın

Sosyal medyada bizi takip edin: /hiperkitaptr /hiperkitaptr

**HİCİV-YIĞIN-GÖÇMEN EDEBİYATI UZMANI
PROF. DR. YÜKSEL BAYPINAR ARMAĞANI**

 hiperyayın

HİCİV-YIĞIN-GÖÇMEN EDEBİYATI UZMANI PROF. DR. YÜKSEL BAYPINAR ARMAĞANI

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Ali Osman Öztürk
Dalım Çiğdem Ünal
Ünal Kaya

 hiperyayın

HİCİV-YIĞIN- GÖÇMEN EDEBİYATI UZMANI

PROF. DR. YÜKSEL BAYPINAR ARMAĞANI

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Ali Osman Öztürk
Dalım Çiğdem Ünal
Ünal Kaya

 hiperyayın

Hiperyayın: 288
Araştırma-İnceleme

Yazarı
Ali Osman Öztürk, Dalım Çiğdem Ünal, Ünal Kaya

Genel Yayın Editörü
Hatice Bahtiyar

Mizanpaj ve Kapak Tasarım
Zeynel Engin

ISBN: 978-605-281-175-7
e-ISBN: 978-605-281-176-4

1.Baskı: İstanbul, 2018

Copyright© Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın telif hakları, 5846 sayılı yasanın hükmüne göre, kitabı yayımlayan Hiperlink Eğitim İletişim Yay. San. ve Tic. Ltd. Şti ve Ali Osman Öztürk - Dalım Çiğdem Ünal - Ünal Kaya'ya aittir. Yayımcının ve yazarın izni olmaksızın elektronik ve mekanik herhangi bir kayıt sistemi veya fotokopi ile çoğaltılamaz, kopyalanamaz. Ancak kaynak gösterilerek kısa alıntı yapılabilir.

Hiciv – yığın – göçmen edebiyatı uzmanı: Prof. Dr. Yüksel Baypınar armağanı / yayına hazırlayanlar Ali Osman Öztürk, Dalım Çiğdem Ünal, Ünal Kaya. -- İstanbul: Hiperlink Yayınları, 2018.

326 s. : fot., şkl. ; 24 sm. -- (Hiperyayın; 288)

ISBN: 978-605-281-175-7

e-ISBN: 978-605-281-176-4

Kaynakça bölüm sonlarındadır.

1. Baypınar, Yüksel, 1946- 2. Göçmen edebiyatı 3. Alman edebiyatı -- eleştiri ve yorum
I. Öztürk, Ali Osman II. Ünal, Dalım Çiğdem III. Kaya, Ünal IV. Eser Adı V. Dizi

PT 405/.H53 2018

830.90091 HİC 2018

Baskı - Cilt: Yalın Yayıncılık / www.yalinkitap.com

Yayıncı Sertifika No: 16116

Genel Satış Pazarlama ve Yayınevi

Hiperlink Eğitim İletişim Yayıncılık San. Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Tozkoparan Mah. Haldun Taner Sok. Alparslan İş Merkezi

No: 27 Kat: 6 D: 21 Merter - Güngören / İstanbul

Telefon: 0212 293 07 05-06 Faks: 0212 293 56 58

www.hiperlink.com.tr / info@hiperlink.com.tr

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ 15

- ONUN ÖYKÜSÜ -

PROF. DR. YÜKSEL BAYPINAR VE AKADEMİK
ÇALIŞMALARININ ETKİSİ ÜZERİNE 21

- ONU YAZANLAR -

“SİZİN HİÇ BABANIZ ÖLDÜ MÜ?” 35
HOCAM PROF. DR. YÜKSEL BAYPINAR 38
ÖLÜM KAPIYI ÇALINCA 45
MESLEKTAŞIMIZ RAHMETLİ YÜKSEL BAYPINAR’IN
ANISINA 47

- ONU ANANLAR -

YÜKSEK EDEBİYATTAN YIĞIN EDEBİYATINA - ALMAN
DİLİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALLARINDA EDEBİ METİN
SEÇİMİ VE KANONLAŞMA ÜZERİNE BİR İNCELEME . . . 53
WOLFGANG BORCHERT’İN DIŞARIDA KAPININ
ÖNÜNDE OYUNUNU YENİDEN OKUMAK 80
SOMUT ŞİİR ÜZERİNE KAVRAM ANALİZİ. 98
İMGE ÇAĞINDA BİR ŞİİR AKIMI: SOMUT ŞİİR 114
LALE’LER VAR OLDUKÇA... KARL BRUCKNER’İN
TÜRK KIZI. LALE ROMANI ÜZERİNE 136

- ONA ADANANLAR -

SIEGFRIED LENZ’İN “OYUN BOZAN” (DER
SPIELVERDERBER) BAŞLIKLİ KISA ÖYKÜSÜNDE
TOPLUMSAL ELEŞTİRİ ARACI OLARAK BELLEK 145
GOETHE’NİN “WILHELM MEİSTER’İN ÇIRAKLIK YILLARI”
ADLI ROMANINDA ULUSAL ALMAN TİYATROSU
ÜLKÜSÜ VE TİYATRO EĞİTİMİ 158

LEO FALL'IN "İSTANBUL GÜLÜ" ADLI OPERETİ VE ALIMLANMASI ÜZERİNE	174
YÖRESEL AĞIZLARIN ÇEVİRİSİ. YÖRÜK AĞZI	201
DIE KULTURGEBUNDENHEIT DER TÜRKISCHEN ROUTINEFORMELN	215
AGATHA CHRISTIE'S MORD IM ORIENT-EXPRESS: DIE DARSTELLUNG DER DETEKTIVFIGUR HERCULE POIROT	225
TRAUM UND ERWACHEN - MIGRATIONSERFAHRUNGEN EINES NEUNJÄHRIGEN JUNGEN IN GÜLTEN DAYIOĞLU ROMAN YURDUMU ÖZLEDİM	245
TÜKETİM KÜLTÜRÜ ÜZERİNE KISA BİR DEĞİNİ	258
HANGİ ENTELEKTÜEL	264
DİRENİŞ, İKTİDAR, GÜNAH KEÇİSİ BAĞLAMINDA HAYVAN ÇİFTLİĞİ	307
ALMAN HİKAYELERİNDE 'KRİMİNALİTE'.	315
YA SÖZCÜKLERİN ARKASINDAKİ ÖFKE....	317
SINIR GEÇİŞLERİ	323

SUNUŞ

Prof. Dr. Yüksel Baypınar Armağanı kitabını yayınlamak için yola çıktığımızda, öncelikle onun mesai arkadaşları, öğrencileri ve arkadaşlarının katkılarını öngörmüş ve duyurumuzu bu kapsamda sınırlandırmıştık. Verilen süre sonunda bu kapsamın genişletilmesinin öncelikle onun çalışmalarının yaygın etkisini göstermek bakımından da anlamlı olacağı ortaya çıkınca, elinizdeki kitapta yer alan değer yazıların sahiplerine de ulaştık.

Armağan kitap dört bölümden oluşmaktadır: Prof. Dr. Yüksel Baypınar ve akademik çalışmalarının etkisi üzerine değerlendirme yazısı olan **“Onun Öyküsü”**nden sonra, **“Onu Yazanlar”** başlığı altında ikinci oğlu Dr. Başar Baypınar, komşusu rahmetli gazeteci Türker Alkan, öğrencisi Prof. Dr. Ali Osman Öztürk ve hocalarından biri olan Prof. Dr. Gürsel Aytaç’ın yazıları kümelendi. Böylece özel ve kamusal alandan onu tanıyanlar görüşlerini paylaştılar.

“Onu Ananlar” kümesi altında, öğrencileri Doç. Dr. Dalım Çiğdem Ünal’ın *“Yüksek Edebiyattan Yığın Edebiyatına - Alman Dili Eğitimi Ana Bilim Dallarında Edebi Metin Seçimi ve Kanonlaşma Üzerine Bir İnceleme”*; Öğr. Gör. Dr. Sevil Onaran’ın *“Wolfgang Borchert’in Dışarıda Kapının Önünde Oyununu Yeniden Okumak”*; Doç. Dr. Umut Balcı’nın *“Somut Şiir Üzerine Kavram Analizi”* başlıklı yazılarıyla O’nun çalışmalarını bir adım öne çıkaran/taşıyan bir yaklaşımla *yığın edebiyatı, Borchert literatürü* ve *somut şiir* alanlarını zenginleştiriyorlar. Türk Dili ve Edebiyatı alanından öğrencimiz Öğr. Gör. Türkan Topçu *“İmge Çağında Bir Şiir Akımı: Somut Şiir”* yazısıyla, konunun türkojideki yansımalarına ışık tutuyor. Rahmetli Prof. Dr. Yüksel Baypınar Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı kürsüsüne asistan olarak girdiğinde bölümde henüz öğrenci olan Prof. Dr. Nuran Özzyer’in *“Lale’ler Var Oldukça... Karl Bruckner’in Türk Kızı. Lale Romanı Üzerine”* kaleme aldığı yazısında, O’nun yaşama bakış açısına göndermelerde bulunuyor.

“Ona Adananlar” bölümündeki çeşitlilik arzeden yazılar bir şekilde Prof. Dr. Yüksel Baypınar’ın ilgi alanlarıyla kesişmektedir. Hocanın öğrencilerinden Doç. Dr. Bekir Zengin “Siegfried Lenz’in *Oyun Bozan* (der Spielverderber) Adlı Öyküsünde Toplumsal Eleştiri Aracı Olarak Bellek” yazısıyla, Wolfgang Borchert’in de yer aldığı II. Dünya Savaşı sonrası edebiyatın önemli temsilcilerinden S. Lenz’i; diğer bir öğrencisi Prof. Dr. Hasan Bolat, kendi öğrencisi Öğr. Gör. Erdal Ördem ile birlikte “Goethe’nin *Wilhelm Meister’in Çıraklık Yılları* Adlı Romanında Ulusal Alman Tiyatrosu Ülküsü ve Tiyatro Eğitimi” ve öğrencisi Prof. Dr. Ali Osman Öztürk’ün güzel sanatlardan arkadaşı Doç. Dr. Elif Sanem Güleç Külekçi ile birlikte hazırladığı “Leo Fall’ın *İstanbul Gülü*” Adlı Opereti ve Alımlanması Üzerine” başlıklı yazılarında, dram türüne dair değinilerde bulunmaktadır.

Prof. Dr. Yüksel Baypınar’ın hem öğrencisi hem de mesai arkadaşlarından olan Prof. Dr. Dursun Zengin (“Yöresel Ağızların Çevirisi. Yörük Ağzı”), Prof. Dr. Mehmet Osman Toklu (“Die Kulturgebundenheit der türkischen Routineformeln”) ve Doç. Dr. Ünal Kaya („Traum und Erwachen - Migrationserfahrungen eines neunjährigen Jungen in Gülten Dayıoğlu Roman *Yurdumu Özledim*”), O’nun çeviri, yığın ve göçmen edebiyatı alanındaki çalışmalarını hatırlatan yazılarıyla katkıda bulunuyorlar. Trakya Üniversitesi’nden Arş. Gör. Jale Aylin Çelik ve Prof. Dr. Hikmet Asutay’ın „Agatha Christie’s *Mord im Orient-Express*: Die Darstellung der Detektivfigur *Hercule Poirot*” başlıklı yazıları da yığın edebiyatı kapsamında değerlendirilebilir.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Öğr. Gör. Yadigar Ercan’ın “Tüketim Kültürü Üzerine Kısa Bir Değini” ve Necmettin Erbakan Üniversitesi’nden doktora öğrencisi Şenol Topçu’nun “Hangi Entelektüel?” yazıları, Baypınar’ın “yığın edebiyatı” konusunun sosyolojik izdüşümü diyebileceğimiz bir perspektiften, hem yığınların hem de bunun karşıtı entelektüelin sorumluluklarını tartışıyorlar. Şenol Topçu’nun ikinci yazısı (“Direniş İktidar Günah Keçisi Bağlamında *Hayvan Çiftliği*”) ise Baypınar’ın “hiciv edebiyatı” kapsamında değerlendirilmelidir. Prof. Dr.

Ali Osman Öztürk'ün ("Alman Hikayelerinde 'Kriminalite'") ve edebiyat öğretmeni Rıdvan Uluç'un ("Ya Sözcüklerin Arkasındaki Öfke..." başlıklı kitap eleştirileri, aynı zamanda yığınlara da hitap eden yüksek edebiyat konularını ele alan iki çalışmaya (kriminalite ve din/Tanrı) ilişkindir. Prof. Dr. Yüksel Baypınar'ın öğrencilerinden olan Öğr. Gör. Mualla Öztürk tarafından Luise Rinser'den çevrilen "Sınır Geçişleri" başlıklı güncesi ise yığınsal ve yüksek sanat arasındaki geçişliliğe değinmektedir.

Böylece gecikmeli de olsa, kendisine armağan olarak düşünülen kitabın içeriğinin güzel bir tevafukla, hep rahmetli Prof. Dr. Yüksel Baypınar'ın çalıştığı konu ve/ya yazarlara yönelik yazılardan oluşmuş olduğunu görüyoruz. Bu, bizi olduğu kadar okuru da mutlu edeceğine inandığımız önemli bir noktadır. Hazırladığımız bu mutevazı kitapla 2003 yılında aramızdan ayrılan Hocamızı rahmetle ve şükran duygularıyla anıyoruz. Mekanı cennet olsun!

Katkılarını sunarak kitabın vücut bulmasını sağlayan tüm yazarlarımıza buradan teşekkür etmek istiyoruz. Özellikle, babası hakkında yazdığı yazıyla, Baypınar Ailesi'nin duygularına tercüman olan ve bize kapak fotoğrafını gönderen Dr. Başar Baypınar'a candan teşekkür ederiz. Kitabın basımını gerçekleştiren Hiperlink Yayınevi'ne de şükran borçluyuz.

Editörler

Prof. Dr. Ali Osman Öztürk (Konya)
Doç. Dr. Dalım Çiğdem Ünal (Ankara)
Doç. Dr. Ünal Kaya (Ankara)